

עשרים הערות על הספר מאת הרב יואל קטן (איני מכירו), והערותיי - בסוגריים מרובעות (דברים שכתבתי מקופיא תוך כדי שאני מקליד את הדברים). בכל אופן צריך לקרוא היטב את השאלה בשו"ת הנ"ל ולאחריה את ההערה, כדי להבין היטב. המעתיק:

בס"ד, ו' תשרי תשס"ה. לרעי היקר, הרב... נר"ו שלום שלום. אחדשה"ט.

חשתי ולא התמהמתי לעשות רצונך ולהעביר על הכתב כמה הערות שרשמתי בחופזי על גליון ספרו של הרב עבאדי שליט"א. לא עברתי על הספר בעיון הראוי אלא מקופיא, ועכשיו בוודאי שלא עיינתי בדברים מחדש, ולא אופתע אם ימצא שבמקום זה או אחר לא הבנתי נכון או לא כיוונתי אל המטרה. אבל אין לי ספק שהתמונה הכללית היא אכן כפי שכתבתי, דהיינו שיש בספר שני קווים בולטים: הוראה בדרך כלל לקולא, גם נגד המנהג או נגד הפוסקים המקובלים, מצד אחד, ומצד שני דרכו של המחבר לסמוך על סברת עצמו, גם בסברא שאינה פשוטה ומובנת מאליה כלל, ועל פי הסברא הזו להכריע למעשה גם בדינים חמורים, נגד המקובל אצל פוסקי הדורות ונגד המנהג הרווח.

ואלו הם הדברים:

א. באו"ח סי' קלז עמ' כמה מתיר להסתרק במסרק, נגד שו"ע, בסברא שלו שהיום אנשים לא מעוניינים להסיר מראשם נימין (=שערות מדולדלות) כפי דעת הריב"ש שעליו מבוסס פסק השו"ע, אלא רק להשוות את השערות שיהיו חלקות ויפות. עכ"ד. ותמוה, מה השתנה בענייני סירוק שער הראש בשש מאות השנים האחרונות? גם אז וגם היום המסתרק מעוניין בשני הדברים כאחד - שראשו יהיה מסורק יפה, וששערות מדולדלות שינשרו לבד מעצמם במשך השעות הקרובות יוסרו עכשיו במסרק. על הכותב הראיה שמשוהו בכללי הסירוק השתנה בדורות האחרונים לפחות, אחרת זו הכרעה פשוטה נגד הכרעת המחבר בשו"ע שפסק כריב"ש ולא כמי שחלק עליו בדבר זה.

[לא הבנתי, אני אישית לעולם לא הסתרקתי במטרה להסיר שיער מדולדל. ואה"נ אפשר לומר שבזמנם היו שתי מטרות, והיום מטרה אחת].

ב. בסי' קנז עמ' קעב מתיר להדליק תנור חשמלי ע"י כיוון השעון-שבת בשבת עצמה, דהיינו להדליק חשמל בגרמא גמור לצורך חימום אוכל, ואפילו לא מגדיר את התנאים הבסיסיים הדרושים כדי שזה לא יהיה איסור גמור!

[גם מרן הגר"ש משאש התיר להדליק בגרמא, אלא שיותר רק לחמם אוכל ולא לבשל אוכל (כי בבישול גם גרמא אסור, שכן דרך הבישול, ראה בשיעורו של הגר"י יוסף פרשת שלח תשפ"א). וגם הגר"ע יוסף התיר במקום מצווה להדליק בגרמא ולא רק להאריך כיבוי או הדלקה. ובאופן עקרוני נראה שמסכים עם הגר"ש משאש, שהמקילים יש להם על מה לסמוך. ראה יביע אומר חלק ג או"ח סימן יח].

ג. שם עמ' קעג מתיר למתוח בשבת קפיץ של שעון כדי שיתחיל לעבוד. לא דן בכלל בדעה המקובלת שיש בדבר תיקון כלי שאסור מדרבנן.

[גם זה היקל ביביע אומר חלק ו או"ח סימן לה, בשעון שעובד ורוצה להמשיך פעולתו. ואם לא עובד "יש להחמיר".]

ד. בסי' קעד מע' קצב מתיר נגד פסק רמ"א מפורש להשתמש בסבון בשבת.

[גם בזה היקל ביביע אומר חלק ד או"ח סימן כ"ז].

ה. בסי' קעה עמ' קצג מתיר להשתמש בשבת בצבע במי השירותים שצובעים את מי האסלה, כי 'נראה שאינו מכווין לצבוע את המים'. שוב סברת כרס שאפשר לחלוק עליה, הרי האינשי שמים דווקא סבון עם צבע כדי שהמים יהיו יפים וצבועים, איך אפשר לומר שככלל מותר כי 'נראה שאינו מכווין'? לפחות היה מחלק בין מי שמכווין לבין מי שלא, וכולי האי ואולי.

[גם הגאון בעל ציץ אליעזר כתב להקל בזה, שהרי אנו נוקטים כשיטת רוב הפוסקים שאין איסור צביעה במשקין בשבת. וכן הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל, בתשובה בשו"ת אור לציון חלק א, כתב להקל, מכיון שאין

המים נצבעים באסלה במדה שיוכלו לצבוע בהם דבר אחר, אין בזה איסור כלל, ומכללן של דברים אתה למד, שהוא הדין במזיגת תמצית תה לתוך מים בשבת, שהיא מותרת].

ו. שם מתיר לקשור קשר של קיימא בשקית העומדת לזריקה. סברא יש בזה, אבל זו שוב דוגמא לקולא בענין דאורייתא שתלויה בסברא בעלמא, בלי להביא דעות גדולי ישראל בנושא, כאילו אני ואפסי עוד!

[יש למחות על הניסוח המזלזל והפוגעני שאינו מתאים לת"ח. עכ"פ, גם הגר"ע יוסף כתב שאין זה מעשה אומן, וכדעת הברכי יוסף (סימן שי"ז ס"ק א'), והמחמיר תע"ב. ראה הליכות עולם ח"ד עמוד רכ"ח].

ז. בסי' קעו עמ' קצד מתיר לעשות בדיקת הריון ובדיקת סוכר בשבת בחומרים שצבעם משתנה ובכך רואים את תוצאת הבדיקה, משום הסברא שאין תיקון בדבר הנצבע. עכ"ד. אך אולי התיקון הוא עצם זה שהחומר מראה את המצב הבריאותי, הרי לכך נוצר! הוא גם משווה את זה לבדיקת ז' נקיים בשבת 'שברצונו שיהיה דם על הבגד'; וזה אינו נכון כלל, כי רוצה דווקא שלא יהיה דם, ומצטער מאוד כשרואה שיש דם על הבגד, ולכו"ע אינו מתכווין מסוג זה מותר אפילו שהוא פס"ר, ק"ו שכאן אינו כלל פס"ר. ועוד שזה דרך לכלוך ולא דרך צביעה. כך שכל דבריו בזה תמוהים, ויש כאן שוב קולא מסברת הכרס בדין שיש בו צד דאורייתא.

ח. ביו"ד סי' ד עמ' רעא מתיר להשתמש במיקרוגל לבשר ואח"כ חלב, ורק 'טוב' לקבוע שאחד מהם תמיד יהיה מכוסה. גם כאן זו קולא בדבר עקרוני, באופן גורף, ובנוסף על כך בלי לחלק ובלי להגדיר מתי ואיך מותר, למשל לא אמר שבוודאי אסור להשתמש באותה 'צלחת' של המיקרוגל לבשרי וחלבי בלי הפסק צלחת ביניהם. וכך בהמשך בקשר למדיח כלים, שמתיר גם לפסח, בלי לדון בסוגי המדיחים. למשל יש מדיחים כאלו ששמים בהם גם שאריות אוכל, ויש כלי שבו נאגרים השאריות שמרוקנים אותו מידי פעם, ובו נשארות גם חתיכות מאכל בעין שאינם נהפכות לפגומות כ"כ מהר. איך אפשר להתיר הכל בשופי?

[רגילים המורים להורות לכסות האוכל, ולהשתמש כך לבשר ולחלב. אך מציינים שהדברים אינם פשוטים, וקשה לבדוק אם יש בליעה ופליטה במיקרוגל. הרב לוי יצחק הלפרין, ראש המכון הטכנולוגי לבעיות הלכה, בקובץ 'בית אהרן וישראל' (שנה ד, גיליון ג, כא) כתב לגבי מיקרוגל שחום התנור הוא רק בא מהאוכל, וא"כ כמעט שאין אפשרות שגם אם יהיה אדים שהם יהיו חמים כ"כ שיגיעו לדפנות כשהם חמים, וממילא אין הם נבלעות וגם לא פולטות. ולפי"ז אין חשש גדול שיש בכלל בליעה בדפנות].

ט. בסי' כד עמ' רצג מתיר להשתמש במשחת שיניים בלי הכשר, כי פשוט לו שהמשחה אינה ראויה לאכילה. עכ"ד. ואני תמה, מי קבע שכל משחות השיניים אינן ראויות לאכילה? לנו היתה פעם משחת שיניים לילדים שהיינו צריכים לוודא שהקטנים לא מוצצים אותה להנאתם!... וכך הוא מתיר גם ללעוס מסטיקים שעשויים מחומר אסור, וכל התרופות, הכל בלי להגדיר ובלי לחלק בין הסוגים. זה נראה לא אחראי!

[אכן, אדם בר דעת (וגם ילדים) אינו אוכל משחת שיניים. וגם כלב לא. לגבי מסטיקים צריך לראות מהו "החומר האסור" ואם אינו פגום].

י. בסי' כח עמ' קצו הוא מתיר להתגלח בכל סוגי המכונות החשמליות כי 'איני מאמין שהבשר נדחק בתוך נקבי הרשת'. כך פוסקים בדיני דאורייתא? נכתבו על זה מאמרים מפורטים, והענין בכלל לא פשוט.

יא. בסי' כט עמ' ש (וכן להלן עמ' שיט) מתיר לישון במיטה המיוחדת לאשתו אם מחליף את הסדין, מסברא שב'מיטה' התכוונו הפוסקים למצעים ולא לגוף המזרון והמיטה. שוב פסיקה למעשה מסברא בעלמא, סברא שיש מקום לדון עליה טובא, ולמיטב ידיעתי לא הוזכרה בכל הפוסקים גם בדורות שהיו כבר סדינים, ומכאן שלא שמיעא להו ולא סבירא להו.

יב. שם מתיר לאשה להציע את המיטה לבעלה בפניו, בניגוד לדינא דגמרא ולדין שו"ע, אם זה דרך טורח. שוב כנ"ל! ואולי גם בזמן חז"ל היה לאשה לפעמים טורח בהצעת המיטה, ולא תמיד עשתה זאת 'בכיף', ולא תמיד

בחיבה גלויה? והיכן חילקו בזה חז"ל והפוסקים בכל הדורות? ומתוך שלא חילקו סימן שלא הסכימו לחילוק זה. כך פוסקים??

יג. בעמ' שא קובע שאם רופא רואה בעיניו שמקום 'פי הרחם' נקי זה טוב כמו הפסק טהרה. שוב סברא כנ"ל, לא פשוטה כלל, נגד דין פשוט שיש לבדוק דווקא 'בחורים וסדקים', דהיינו על פני הנרתיק ולא רק ב'פי הרחם', למרות שכל הפוסקים ידעו שדם מטמא רק ביציאתו מהרחם.

יד. שם (וכן להלן עמ' שכ) מכריע שאין צורך היום במוך דחוק, כי זו רק חומרא 'והרבה מתקלקלות בבדיקה זו'. על העובדות יש מקום לדין, ובעיקר על הפסיקה - כך פוסקים בשופי נגד שו"ע והמנהג המקובל? מה השתנה היום בגוף הנשים שלא היה אתמול?

טו. בעמ' שה (וכן להלן עמ' שי) מכריע שאין היום כלל צורך לחשוש לעונה בינונית, כי בוודאי שחז"ל התכוונו כפשוטו שסתם וסת ל' יום, ועכשיו השתנה המצב ואין ה'סתם' ל' יום, ופקע דין עונה בינונית. הוא מכריע מסברא שאפשר להתווכח עליה בדין המפורש בחז"ל ובשו"ע נגד כל הפוסקים!!!!

טז. בעמ' שט הוא מכריע שאין לחשוש ליציאת דם עם ירידת המים של היולדת, אא"כ ראתה בפירוש דם במים. זו הכרעה מסברא נגד המקובל ונגד דעת רוב הפוסקים, כשהסברא עצמה מאוד מפוקפקת! האם הוא בדק את זה שבדרך כלל אין דם במים? הוא שאל רופאים ומיילדות? זה לא רציני.

יז. שם בהמשך סע' ח - הוא כותב שבניתוח קיסרי אין האשה נחשבת יולדת 'לגבי דינים אלו'. והנה בסע' ז לעיל הוא אומר 'כל מראה דם היוצא מהיולדת אחר שהתחילו הצירים... צריכה הפס"ט וז"נ'. האם גם לגבי דין זה בניתוח קיסרי הדין שונה? והיות שלא - יש כאן ניסוח חסר אחריות ומטעה באופן קיצוני!

יח. בסי' לג עמ' שלג הוא מכריע בניגוד לרוב הפוסקים שאיסור דם בתולים היא איסור דרבנן עצמאי אטו רואה מ"ת, ולא קשור לחששות נוספים; וכצעד נוסף הוא מכריע באות ג' שאם נבדקה ויש לה קרום בתולים שוב אינה דומה לרואה מ"ת, ואז תלינן במכתה ומותרת. שוב מסברא לא ברורה כלל מכריע הרב עבאדי נגד המפורש בשו"ע, ונגד סתימת כל הפוסקים, הלכה למעשה!!!

יט. באה"ע סי' ב עמ' שפד הוא מתיר סירוס אשה ע"י גוי, ומכריע שקשירת חצוצרות שניתן תאורטית להתרה אינה נחשבת סירוס כלל, ומכריע שמותר לאשה לשתות כוס של עקרין לכתחילה, גם אם אינה מצטערת בלידה. כל ההכרעות האלו אינן פשוטות, הן בניגוד לרוב הפוסקים, ונוגעות לעניינים יסודיים ביותר בהלכה. זה לא רציני!

כ. בענין הדפסת המשי - אף פוסק חוץ ממנו לא התיר, והדברים הבלתי נכונים שכתב שהגרז"נ הסכים עמו כשהגרז"נ עצמו הכחיש בפני את הדברים ואמר שדיבר אתו על צדדים לכאן ולכאן אך זה רחוק מאוד מלהיחשב פסיקה, והוא יודע את זה, כל זה מעוררים תחושה מאוד לא נוחה.

תשובות של אחד האברכים בכולל של הרב עבאדי, על הערות הרב יואל קטן, ותשובות הרב יואל קטן (מסומן כך<<) והערותיי בסוגריים מרובעות:

א. מ"ש באו"ח סימן קל"ז לגבי היתר סירוק בשבת.

כנראה שלא עיין בגוף התשובה, ששם כתוב שבמקום שהוא פסיק רישא וניחא ליה בודאי שאסור לסרק השערות, עיי"ש, ובטוח אני שהשואל אינו יודע מה היא המציאות של שערות מדולדלות, האם איירי בנתלשו כבר? אם כן בודאי שזה מותר, ואם הם מחוברות מדוע ניחא לו בתלישתם? ואם זה לא זה ולא זה מה זה בדיוק? אולי יאיר את עינינו. ואף אם יודע הוא את המציאות, האם בכל סרוק וסרוק נתלשות שערות, ומאי שנא מהולך על עשבים בשבת שמותר אם לא נתלשים עשבים בכל צעד וצעד שלו.

<<עם סברות כאלו לא חולקים על שו"ת הריב"ש ועל המחבר בשו"ע שפסק כמוהו ועל כל האחרונים. הם לא הכירו את הקושיות האלו?

ב. מ"ש לגבי שעון שבת בסימן קנ"ז.

לא הבנתי הערתו, שם הרב ענה לשאלה שנשאל, הוא כמובן גם לא התייחס לאיסור בישול בשר וחלב או חמץ בפסח וד"ל. ומ"ש הרמ"א בסי' של"ד סע' כ"ב עיין ד"ה דגרם, וע"ע שה"צ סי' תקי"ב ס"ק ל"א מ"ש בשם הגר"א ומ"ש שם בשם הט"ז ואחרים.

<<המשיב לא יכול להיות 'ראש קטן' ולהשיב רק על השאלה כפי שנשאלה. התנאים שבהם בישול בגרמא אסור לכל הדעות אמורים היות חלק מן התשובה.

[לא עיינתי בגוף התשובה, ולא הבנתי מי הצריכו להעמיד בבישול ולא בחימום כנהוג].

ג. מ"ש לגבי מתיחת שעון בשבת.

בתשובה זו אין הרב דן בפלפול ההלכתי אלא הוא ענה תשובה בקצרה לשואל, וסובר הרב שאין כאן תיקון מנא, ואין אני נכנס לעניין כרגע, רק אעיר הערה קטנה בנוגע לכל התשובות בספר ואת זאת אתה בודאי יודע, שכל הפסקים שנכתבו ושלא נכתבו, נפסקו לאחר פלפול מעמיק בסוגיות בדיבוק חברים פעמים רבות, ואין שום פסק שלא דנו עליו ושלא התפלפלו בו פלפול אחר פלפול.

לא הבנתי מה היא הדעה המקובלת, האם אין הדעה המקובלת דעת הגמרא והרמב"ם והשו"ע וכו' עד לפסק ההלכה, שעל פיהם אנו חיים? ואולי הדעה המקובלת היא דעת העיתונים והירחונים וכדו'?

<<אכן אם המשיב הוא גדול הדור ויכול להכריע נגד דעת האחרונים בספרי הפסיקה והשו"ת - לחיי. בתשובה הקודמת לא היה מדובר על חמץ בפסח וכאן לא על ירחונים, אבל נעזוב את זה...

ד. מ"ש לגבי שימוש בסבון בשבת.

עיינ בגוף התשובה באריכות, וכי חידש לנו השואל את דברי הרמ"א ?

<<אה"נ, כך חולקים על הרמ"א? זו בדיוק הטענה!!

ה. מ"ש לגבי צבע בשרותים.

העניין תלוי במציאות ואין לדיין אלא מה שענינו רואות ותול"מ.

<< וכי ענינו של הרב עבאדי שליט"א רואות שאנשים קונים דווקא סבון צבעוני כי לא איכפת להם כלל מהצבע? הרי יש גם סבון שירותים שקוף למי שאותו זה לא מעניין! זה לא רציני.

ו. מ"ש לעניין קשר של קיימא.

אין בדברי הרב חידוש גדול ובודאי דאינו קשר של קיימא וכבר התירו את הדבר עוד פוסקים ואם יעיין ימצא. לא הבנתי איך נכנס כאן עניין של אני ואפסי עוד!

<< לדעת פוסקים רבים מדובר על איסור דאורייתא, וכנ"ל - אם מדובר על אחד מגדולי הפוסקים בדור הוא בוודאי יכול להכריע מסברא גם בדינים דאורייתא. בדיוק על זה הדיון.

ז. מ"ש לגבי בדיקת הריון.

לא הבנתי את החילוק בין בדיקת ז' נקיים לכאן, וכי האדם רוצה בדווקא את התוצאה המסויימת הרי הוא רוצה לדעת את האמת, כמו בז' נקיים, וכך

גם לגבי הריון וסוכר, הוא רוצה לדעת את המצב, כלשון השואל. וכי סברתו של השואל לגבי דרך צביעה נשמעת הגיונית, האם אדם שרוצה לצבוע צובע ע"י הבדיקות הנ"ל, כל דרדק יודע שכך לא צובעים.

<<הסברתי כבר בשאלה שבז"נ הוא לא רוצה לכלוך, הלכלוך הוא תקלה, ובבדיקת הריון הוא רוצה שיצא צבע מסויים, ואיך אפשר להגיד שזה לא מתכווין?? לא צריך לצייר ציור כדי שזה יהיה צובע, מספיק שמעוניינים שחפץ מסויים יצטבע בצבע מסויים; מה כאן לא ברור? זה לא ענין לדעת הדרדקים, זה הלכות שבת...>>

ח. מ"ש לגבי שימוש במיקרוגל ובמדיח כלים.

הדברים פשוטים למבין, וגם אני הקטן שאלתי לגבי מדיח כלים את אחד מגדולי הפוסקים "המקובלים" והוא אמר לי שהרב צודק בזה.

ושוב כנ"ל הרב לא נכנס כאן לדיון הלכתי אלא ענה בקצרה לשואל.

<<בקשר למיקרוגל ולצלחתו לא השבת דבר. ובענין הפחות חמור של המדיח גם אני מודה שלעיתים מותר, אבל זה תלוי במבנה המדיח ובאיזה שאריות מכניסים את הכלים המלוכלכים ואיך המדיח מסלק את הלכלוך, ולא להתייחס לכל זה זו הטעיית השואל! על זה טענתי, ועל זה לא קיבלתי תשובה.>>

ט. מ"ש לענין הכשר למשחת שיניים.

כנראה שלא הבין את התשובה, שהרי גם אם תיקח עפר ותוסיף לו דבש הילדים יאכלו אותו, וכבר דנו בזה הפוסקים באריכות, ואכן במשחת שיניים ומסטיק, העניין נבדק והחומר שיכול להיות אסור הוא כעפרא בעלמא.

<<לא מדובר על אוכל מקולקל ומסריח שהילדים יאכלו אותו, מדובר על חומר מסויים שבד"כ גדולים לא אוכלים אותו כי אינו אוכל, אבל למעשה הוא ראוי למאכל לגדולים ולקטנים, גם מצד מהות החומר וגם מצד טעמו.>>

לא בכל משחה החומר הוא עפרא בעלמא, ויש משחות שיניים משובחות שמכניסים בהם חומרים אסורים ממש כדי לשפר את הטעם והנעימות של המשתמש. קולא גורפת היא הטעייה, וכנ"ל.

[המשיב הסביר שהנושא נבדק, והחומר האסור הוא כעפר בעלמא, וחומרי הטעם אינם אסורים].

י. מ"ש לענין מכוונות גילוח.

גם הענין הזה נבדק לעומק, גם במציאות ואצ"ל שהלכתית, אין אנו חיים מפיהם של עלונים ומאמרים למיניהם אלא מפי תורתנו הקדושה המסורה לנו מדורי דורות, ומי שיודע איך פוסקים פוסק כפי הבנתו, וזהו כח הפסיקה, ולא כל הרוצה לחלוק יבוא ויחלוק ע"י עיון מקופיא.

<<דווקא בענין זה עברתי רק מקופיא, לא על החלק ההלכתי ולא על החלק המציאותי, ופשוט שיש מכוונות ויש מכוונות. גם אני הקטן מסכים שברוב המכוונות אפשר להקל כי אין שם פעולת גירוד העור אלא פעולת חיתוך, אבל קיימות מכוונות חדשות שבהן בפירוש הסכין מגרדת את העור, ואיך אפשר לקבל פסק שמסתמך על 'איני מאמין שהבשר נדחק בתוך נקבי הרשת'? זה לא רציני, ועל דא קבכינא.

יא. מ"ש לגבי שינה במיטה ע"י החלפת הסדינים.

לא ראיתי מי שחולק על זה, לא בשו"ע ולא בנושאי כלים. ומי אמר לך מה היא מיטה המיוחדת לה, וכי המיקום הגאוגרפי קובע? ואם אין בכך דבר קבוע האם אין את הדין של המיטה המיוחדת, ועוד האם לפי דעתו של השואל כשהחליפו את הסדינים יהיה מותר לאחד לישן בסדינו של השני, הלא יש בכך ענין של חיבה וזה מה שאסרו חכמים. ופוק חזי, כשאתה הולך לבית מלון לא איכפת לך על גבי המיטה אלא רק שיתנו לך כלי מיטה נקיים, וד"ל.

<<בוודאי שלא ראית בשולחן ערוך ובנושאי כלים שידונו בדבר שספק אם היה רלוונטי בימיהם. אבל מי שרוצה להקל בדבר שפשוט לאיסור לכו"ע

מסברא בעלמא - עליו הראיה, ולא מסברות כרס שאין להם ראיה, אא"כ הוא גדול הדור וכנ"ל. שוב חוזרים לאותה נקודה.

יב. מ"ש לגבי הצעת המיטה.

שוב כנ"ל וכי איזה חיבה יש בשימת הסדינים על המיטה? וזה שאנחנו משתמשים היום במונח הצעת המיטה אין בכך כלום כידוע. וכנראה שאין השואל יודע הצעת המיטה מה היא.

<<שמא יואיל כבודו להסביר לי למה התכוונו חז"ל כשאסרו? כך נתת תורת כל אחד ואחד בידו, זה לא רציני!!

יג. מ"ש לגבי בדיקת הרופא.

יעוי"ש בהמשך שודאי שבדיקה שטחית אינה בדיקה, ובדיקת הרופא בודאי שמועילה רק אם הייתה כדן, ואכמ"ל. מן הראוי לקרוא את הדברים בעיון.

<<נו...

יד. מ"ש לגבי מוך דחוק.

אין לי מה לומר, רק שכנראה שהוא לא למד את ההלכה כדבעי.

<<נו... כנראה שגם מרן הבית יוסף לא למד את ההלכה כדבעי. קורה!

טו. מ"ש לגבי עונה בינונית.

כבר רבות דובר על כך גם עם הגר"מ פיינשטיין ואין כאן המקום להאריך.

<<אמנם אין כאן מקום להאריך, אבל התמיהה במקומה עומדת.

טז. מ"ש לגבי ירידת מים עם הדם.

כן הוא שאל רופאים ומילדות, ומלשונו אתה רואה שהוא בא לקנטר.

<< אני תמה מאוד על שיטת פסיקה שיטתית ועקרונית לא אחראית. אין לי מילה אחרת. אני מבין קצת בגינקולוגיה ובמיילדות בזכות זוגתי שתח', ובדרך כלל ירידת מים מלווה בהתכווצויות שבדרך כלל גם גורמות לירידת דם, ולא תמיד רואים את זה במבט ראשון. זו שוב קולא גורפת שאינה מתאימה לכל מקרה, וזה בעברית נקרא חוסר אחריות. ותמיד לקולא!!

יז. מ"ש לגבי ניתוח קיסרי.

אין אני נכנס לעניני לשון כרגע, אבל הספר לא נועד לעמי ארצות, צריך לדעת איך ללמוד, ואז לבא עם שאלות.

<<זה לא שיעור בלשון, זהו סגנון שמטעה את המעיין להתיר את האסור, וזו אותה חוסר אחריות!

יח. מ"ש לגבי איסור דם בתולים.

כבר נשאל בזה הגרש"ז אויערבך זצ"ל ואמר מפורשות לשואלים, גם בענין זה וגם בעוד עניינים (זה גם נוגע לסוף דברי השואל לאחר כל הערותיו) שעל כל השואלים את הרב עבאדי לשמוע לפסקיו, והמליץ לנו בזמן פתיחת הכולל בארץ ללכת ללמוד אצלו וגם לשמוע ולהתנהג על פי פסקיו.

דרך אגב, השואל עצמו מביא במקום אחר, בהתייחסות למאמר שפרסם בתחומין ט"ו, את דברי הרב נויברט שליט"א, שדם בתולים הוא בודאי דם מכה לגבי מציאות מסויימת שעליה נשאל.

<< מה זה קשור, שם אכן מדובר על מקרה מסויים שיתכן שבו כבר לא קיימת גזירת חז"ל, אבל הרב עבאדי ממציא המצאה שלמעשה חולקת על חז"ל!!

יט. מ"ש לגבי סירוס אשה.

לא הבנתי את טענתו ה"עניינית" ולכן לא אוכל להתייחס לזה.

<< טענתי העניינית היא שמדובר על הכרעות כבדות משקל, שמקילות קולות גורפות בניגוד למקובל, ומתאימות לפסיקה ע"י גדול הדור דווקא. וכנ"ל.

כ. ומה שכתב בענין הדפוס משי, אני בעצמי הייתי אצל הגרז"נ ואם הוא רצה לחזור בו זכותו המלאה לעשות כן, אבל אין ספק שהוא אמר לנו לגבי הדפוס משי שזה מותר, ומפאת כבודו אנחנו לא נכנס לסיבות שבשלהן הוא מכחיש (לפי דברי השואל, אני לא מאמין שהוא מכחיש את הדברים, ואין החי יכול להכחיש את החי וד"ל) את הדברים.

<<הגרז"נ חי ובית דינו קיים, ומצחיק להכחיש את הדברים כשיש לו טלפון ובית בירושלים. אדרבה, גש ותשאל! אני לא מהעדה החרדית וממני אין לו מה לפחד, והוא אמר מפיו לאוזניי שהוא דן בדבר כדרכה של תורה ואמר צדדים לכאן ולכאן, אך מעולם לא התיר למעשה. אז למי להאמין?

בכל מה שנוגע לגדלותו של הרב עבאדי רק אומר את מה שידוע, שהרב עבאדי היה הפוסק בלייקווד עשרות בשנים לכל אנשי לייקווד, וגם בביתו של הגר"א קוטלר הוא פסק והדברים ידועים.

הק' יואל קטן